

УДК 657.1

ДО ПИТАННЯ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ МАТЕРІАЛЬНИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВАХ ШВЕЙНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ

СЛЬОЗКО Тетяна

Київський національний університет технологій та дизайну, Україна

Показано місце функції обліку у децентралізованій організаційній системі управління швейним виробництвом, за якої обліковці розміщуються там, де безпосередньо знаходяться запаси (тканини та фурнітура) – у матеріально-виробничому відділі. Саме в ньому збирається та акумулюється інформація про наявність та рух матеріальних запасів, щоб надавати її зацікавленим користувачам. Доведено, що така організація обліку є найкращою організацією для швейного виробництва, оскільки функція обліку наближена до центрів, де безпосередньо відбуваються господарські операції з матеріальними запасами, що дозволяє в оперативному режимі не лише їх обліковувати, а й проводити контроль, аналіз та регулювання.

Ключові слова: матеріальні запаси, організація, функція обліку, управління, швейне виробництво.

ВСТУП

Відомо, що матеріальні запаси є важливою складовою собівартості продукції, одним із основних ціноутворюючих факторів, який значно впливає на процеси, що відбуваються у суб'єктів господарювання. Тому інформація про їхній стан та використання вкрай необхідна для управління ними на підприємствах загалом і на підприємствах швейної промисловості зокрема. Ці питання завжди знаходяться під пильним поглядом науки, важливим завданням якої є вироблення шляхів удосконалення обліку.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Слід зазначити, що облік матеріальних запасів загалом і в цілому успішно виконуючи поставлені перед ним на протязі багатьох десятиліть традиційні задачі, має істотні недоліки, коли ми розглядаємо його у плані забезпечення життєдіяльності і розвинення суміжних з ним функцій управлінського циклу. Часто він не створює достатніх умов для глибокого економічного аналізу ритмічності забезпечення виробництва матеріалами у необхідній кількості, належної якості, суворого контролю за правильністю оцінки та повнотою їх оприбуткування, формування науково-обґрунтованих норм і нормативів їх раціонального використання.

Основною причиною такого положення є недооцінка ролі правильної організації обліку в управлінні матеріальними запасами на підприємстві, слабка теоретична основа методики і організації обліку на великих виробництвах, погано налагоджені зв'язки між оперативною інформацією у центрах, де знаходяться матеріальні запаси. Із-за цього не упорядковані інформаційні потоки, недоскональні окремі блоки економічної моделі матеріальних запасів. Проте якраз організації обліку, як нам здається, належить пріоритет у системі управління об'єктами, бо тільки він дозволяє контролювати операції з матеріальними запасами у самому процесі їх здійснення і може бути наближеним практично до усіх центрів придбання, наявності та зберігання, використання запасів. Тому правильна організація обліку служить виключно важливою передумовою вирішення багатьох завдань з планування, контролю, регулювання та аналізу матеріального забезпечення підприємства.

Перед тим, як розробити шляхи удосконалення організації обліку матеріальних запасів на підприємствах швейного виробництва, спершу потрібно визначитися із деякими важливими складовими, від чого багато в чому залежить ефективність функції обліку, яка є інформаційною базою про запаси для системи управління підприємством. По-перше, слід визначитися із сутністю досліджуваного об'єкту, яким у нашому завданні є матеріальні запаси у швейній промисловості; по-друге, потрібно знати організаційну структуру швейного виробництва, оскільки від неї залежить як організація, так і методика обліку матеріальних запасів за місцями їх розміщення та за матеріально-відповідальними особами (на етапі придбання, на складах, в закрійних цехах тощо).

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Результати дослідження будуються на знаннях самої галузі та виробництва. У нашому випадку такою галуззю є швейна промисловість, яка є однією із галузей легкої промисловості, що займається пошиттям швейних виробів з різних видів тканин, штучної та натуральної шкіри, хутра із застосуванням фурнітури. Організаційна структура швейних підприємств різноманітна, вона багато в чому залежить від обсягів їх діяльності: чи це велика фабрика, чи невеличка швейна майстерня. У першому випадку, коли ми маємо велике підприємство, організаційна структура частіше може бути децентралізована, хоч не виключено, що вона може бути і централізованою. У другому випадку – це централізована організаційна структура.

За децентралізації управління облікова функція має бути розташована в місцях, де безпосередньо витрачаються матеріали (це можуть бути центри витрат і відповідальності); у другому випадку облік ведеться у центральній бухгалтерії. Однак в усіх випадках потрібно організувати облік матеріалів за встановленою єдиною методикою, коли інформація про надходження та відпуск матеріалів у закрійні цехи фіксується у первинних бухгалтерських документах, узагальнюється на

рахунках синтетичного обліку, деталізується на рахунках аналітичного обліку, між синтетичними і аналітичними рахунками проводиться звірення даних, після чого отримані підсумки відображаються в оборотно-сальдовому балансі.

Особливістю тут є те, що за умов децентралізації має бути zorganizований матеріально-виробничий відділ бухгалтерії, який повинен бути розміщений там, де безпосередньо знаходиться основне виробництво, яке включає: склад тканин або інших матеріалів (підготовче виробництво); розкрійний цех (ділянка); швейний цех (ділянка); цех (ділянка) волого-теплової обробки. Отримана інформація про наявність та рух матеріальних запасів із усіх цих підрозділів акумулюється у матеріально-виробничому відділі. Цей відділ має особливе значення в організаційній структурі підприємства, оскільки в ньому не тільки узагальнюється інформація, а й проводиться контроль за матеріальними запасами в оперативному режимі. У випадку централізованого обліку усі дані про матеріальні запаси збираються безпосередньо у центральній бухгалтерії, яка знаходиться поза межами виробництва і контролю за матеріальними запасами.

Однак в усіх випадках слід виділити наступні етапи обліку матеріальних запасів (в даному випадку – тканин) в залежності від того, на якому етапі виробництва вони знаходяться. У підготовчому виробництві слід виділити наступне: 1) на підставі виробничих завдань з випуску швейних виробів конкретних моделей певного розміру і росту на підставі технічно обґрунтованих норм витрат тканини проводиться розрахунок оптимального варіанту використання кожної ділянки тканини для розкрою; 2) після підбору всіх ділянок тканини, що підлягають розкрою, проводиться відпуск тканини в розкрійний цех в межах необхідної кількості, визначеного в результаті розрахунку тканини; 3) проводиться підбір необхідної кількості та асортименту фурнітури і допоміжних матеріалів на підставі виробничих завдань або маршрутних листів-розрахунків.

У розкрійному цеху виконують такі операції: 1) облік приймання тканини з підготовчого цеху; 2) облік розкрою настилу та кінцевих залишків матеріалів (тканини); 3) контроль якості крою, нумерація деталей крою; 4) облік передачі комплектів крою в швейне виробництво, тобто у швейний цех. Також сюди зі складу надходять фурнітура та інші матеріали. У швейному цеху обліковуються такі операції: (1) послідовне виконання певних операцій згідно з технологічною схемою поділу праці; (2) облік операцій із оздоблення готового виробу й додання йому товарного виду (чищення, волого-теплова обробка); (3) маркування виробів; (4) здавання готової продукції на склад готової продукції для відвантаження покупцям.

В умовах децентралізації обліку присутність у виробничих підрозділах працівників обліку створює можливості одержання оперативної і докладної інформації про закупку, транспортування, збереження та використання запасів на всіх ділянках їх руху. Це сприяє підвищенню відповідальності лінійних керівників функцій планування, контролю, регулювання, економічного аналізу, які можуть на основі оперативної облікової інформації моментально реагувати на відхилення, що відбуваються із матеріальним запасами.

ВИСНОВКИ

Вказане засвідчує, що найкращим результатом є організація обліку за умов децентралізації управління швейним виробництвом, коли відкривається можливість розмістити обліковців там, де безпосередньо знаходяться матеріали, у нашому випадку – у матеріально-виробничому відділі. Отримана в ньому інформація про наявність та рух матеріальних запасів акумулюється та систематизується за вимогами користувачів. Тому цей відділ займає особливе значення в організаційній структурі підприємства, оскільки отримана в ньому інформація використовується керівниками різних рівнів і рангів швейного виробництва для контролю, аналізу та регулювання стану матеріальних запасів в оперативному режимі.

ЛІТЕРАТУРА

1. Зоря О.П., Максименко І.Я., Добренька Я.О. Особливості обліково-аналітичного відображення виробничих запасів за національними та міжнародними стандартами в системі управління підприємством. [Електронний ресурс] // Економіка та держава – №8. 2016. – Режим доступу: http://www.economy.in.ua/pdf/8_2016/19.pdf
2. Сльозко Т.М. Організація обліку./ Т.М. Сльозко, О.І. Мазіна. – К.: Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2014. – 368 с.

SLYOZKO T.

ON ORGANIZATION OF THE ACCOUNTING OF MATERIAL SPARE FOR ENTERPRISES OF THE SEWER INDUSTRY

The article shows the place of accounting functions in a decentralized organizational system of sewing production management, in which accountants are located where the stocks (fabrics and fittings) are located directly in the material and production department. It is about to collect and accumulate information about the availability and movement of material stocks to provide it to interested users. It is proved that such an organization of accounting is the best organization for sewing production, since the accounting function is close to the centers where the economic operations with material resources occur directly, which allows them not only to be accounted for in operational mode, but also to carry out control, analysis and regulation.

Key words: material resources, organization, function of accounting, management, sewing production.